

дисертації в галузі академічного народно-інструментального мистецтва визначають роль митця як фундатора харківської наукової школи з означеної проблематики.

О. Савицька, Н. Мельник

**МИСТЕЦЬКА ЕВОЛЮЦІЯ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО ТРІО «ЦИМБАНДО»:
ВІД ВИТОКІВ ДО ЮВІЛЕЙНИХ ОБРІВ**

N. Melnik, O. Savytska

**THE ARTISTIC EVOLUTION OF THE INSTRUMENTAL TRIO "TSYMBANDO":
FROM ORIGINS TO ANNIVERSARY HORIZONS**

Ансамбль «ЦимБанДо» було створено у 2006 р. За майже 20 років існування змінювались учасники, трохи корегувався інструментальний склад колективу, але незмінною залишилась любов до своїх інструментів, їх популяризація та піднесення саме української культури — її мелосу, її інструментарію, її традицій.

Поява колективу з «нетрадиційним» складом інструментів (цимбали, бандура, домра і кобза контрабас) була сприйнята з недовірою та скепсисом представниками й послідовниками академічного музикування на народних інструментах (традиційним вважався домрово-балалаечно-баянний склад або скрипково-сопіково-цимбальний), які критикували поєднання струнно-щипкових і струнно-ударних інструментів з недосконалим строем, різним динамічним балансом, відмінними технічними можливостями і засобами звуковидобування. Але саме цю різницю, відмінність, особистість, неповторність кожного інструмента змогли талановито поєднати учасниці ансамблю в єдиний струнний організм.

І саме це накладає свій відбиток під час вибору репертуару. Тому навіть авторські твори підлягають ретельному перекладенню, враховуючи особливості кожного інструмента. У репертуарі квартету з'являються твори В. Моцарта, К. Глюка, П. Сарасате, К. Сен-Санса, А. Хачатуряна, Р. Глієра, К. Новікова, А. Білошицького, В. Власова, харківських композиторів — А. Гайденка, О. Назаренка, О. Глотова, В. Дмитренка. З часом учасниці ансамблю — Н. Мельник і О. Савицька — починають створювати особисті аранжування, такі як: Фантазія на «комашкові» теми, Літературно-музична композиція «Квартет», Композиції «Гопалки», «Пір'яссімо», «Веселі ложки», «Ніч на Харків — горі», «Ранок у вишневому садку», «Зимова магія» та ін.

З 2015 р. і по сьогодні ансамбль складається з трьох учасників. Цей колектив є не просто інструментальним тріо, це музичний театр, який працює в стилі "crossover", змішуючи різні стилі і напрямки. Учасники ансамблю (викладачі кафедри народних інструментів Харківської державної академії культури: Олександра Савицька — цимбали, Надія Мельник — бандура, Костянтин Хітушко — кобза контрабас) максимально використовують можливості своїх інструментів, а також виступають як актори і режисери, декламатори і танцюристи одночасно. Окрім основних інструментів часто задіяні і безліч інших, таких як дзвіночки, тарілка, бубон, трикутник, ложки, коробочки, брязкальця і навіть власноруч виготовлений «Стожарик». Перше десятиріччя творчості можна

відзначити прихильністю до гумористичних та жартівливих творів, у яких до віртуозного виконання додавалось багато атрибутики, яка підкреслювала той чи інший задум артистів. Це і маски, і парасолька з окулярами, і перуки, і танцююча на цимбалах бджілка, і безліч інших творчих видумок артистів ансамблю. Самі учасники визначали свій творчий напрямок того періоду як робота у жанрі «музичний гумор», обов'язково підкреслюючи самобутність, тембральну красу і віртуозні можливості своїх інструментів.

Останні роки (з 2022 р. до сьогодні) у репертуарі тріо все більше авторських обробок учасників колективу. На питання, хто саме пише і як відбувається створення нового твору, немає простої єдиної відповіді. Головне, щоб народилась ідея, задум, мелодія, тема, яка «чіпляє» всіх ансамблістів. Потім пишеться каркас музичного твору, а далі кожен виконавець чарує і зачаровує на своєму інструменті. Одним з перших таких творів став «Монолог на трьох», у якому кожен інструмент розповідає свою історію, ділиться своїм болем. Також у репертуарі (на прохання військових) з'явився культовий твір — інструментальна версія всесвітньо відомого рок-хіта Браяна Мея і групи «Queen» «The Show Must Go On», головний меседж якого відгукується в серцях всіх українців — «шоу, як і життя, повинно продовжуватись»!

Артисти тріо «ЦимБанДо» створили свій особистий жанр, у якому написали багато творчих робіт — аранжувань, обробок, перекладень — і назвали його «напівпісня». Це інструментальна п'єса, у якій несподівано з'являються або слова, або вигуккування, або підспівування, а іноді і реп, і речитатив, і сам спів. Прикладом таких «напівпісень» є твори: «Щоб у наших ворогів в горлі пір'я поросло», віршована композиція «Музики», «Ти до мене не ходи» та ін. Слова до цих творів написані самими учасниками тріо.

За минулий 19-й рік існування колективу артисти інструментального тріо «ЦимБанДо» дали більше 30 концертів. Це концертні програми: «... І ще одна весна...», «Харківці, для вас...», «ХАРКІВ...!!! ...тут серця б'ються сильніше...», «Концерт-спомин», «Різдвяний дзвін». Серед них є і концертна програма з особливою назвою — «Нашим захисникам...», яка виконувалась у госпіталях Ворзеля, Бучі, Харкова і навіть серед бліндажів на Сумщині.

За 19 років творчого життя інструментальне тріо «ЦимБанДо» є багаторазовим переможцем міжнародних і всеукраїнських конкурсів та фестивалів, володарем Гран-прі та Призів глядацьких симпатій, має записи на обласному радіо та телебаченні, гастролує по містах України, Грузії, Туреччини, Швейцарії. І весь цей час на будь-якій сцені артисти тріо розповідають про свої інструменти, про красу українських пісень і мелодій, запалюють серця глядачів музикою національних танців — тим самим презентують культуру Слобожанщини і всієї України і мріють зіграти ювілейний концерт у мирній, щасливій, квітучій країні.